

Pedro ojamu'tāca pūrĩ ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pedro Jonás macũ Betsaidacjũ wa'i wējẽrĩ masũ nicũ niwĩ. Cũ nũmotigũ nicũ niwĩ. Ā'rĩta Jesure “Mũ'ũ Ō'acũ o'ó'cũ, cũ macũ ni'i”, nicũ niwĩ. Jesure wējẽcaterore i'tiati “Cũrẽ masĩwe'e”, nisoocũ niwĩ. Ne waropũta Espĩritu Santu dijatāca be'ro Jesucristore ějõpeorārẽ sũ'ori nisetigũ nicũ niwĩ. Be'ro romano masā wioogu Nerón cũrẽ Romapũ wējẽcũ niwĩ.

A'ti pũrĩrẽ Pedro Jesucristore ějõpeorā Asia di'tapũ du'tistewā'cā'cārārẽ ojacũ niwĩ. Romapũ níguũ, ojacũ niwĩ. Jesucristore ějõpeorā pi'eticā ĩ'agũ, āpērā narẽ ña'arõ weecā wācũtutuadutigũ ojacũ niwĩ.

Jesure ějõpeorā wa'aste'cārārẽ Pedro oja'que ni'i

¹ Yũ'ũre Jesucristo cũ ye quetire bu'edutigũ besecũúwĩ. A'ti pūrĩ me'rā mũsārẽ añudutise o'ó'o. Mũsā Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia wāmetise di'tapũ Jesucristore ějõpeose bu'iri āpērā ña'arõ weecā wa'astewā'cā'cārārẽ oja'a. ² Marĩ pacũ Ō'acũ dũporopũ cũ ũa'caronojõta marĩrẽ cũ põ'rā niato níguũ besetojacũ niwĩ. Espĩritu Santu me'rā marĩ ña'arā ní'cārārẽ dũcayucũ niwĩ. Marĩrẽ cũ macũ Jesucristo ũaro weedutigũ besecũ niwĩ. Tojo nicā cũ macũ curusapũ wěrĩguũ dí o'mabũrose me'rā

marĩ ña'arõ wee'quere acobojoguti nígu, besecu niwĩ.

Õ'acũ musãrẽ ejerisãjãse, nipe'tise añusere o'onemoato.

³⁻⁴ Õ'acũ, marĩ wiogu Jesucristo pacure e'catise o'orã. Cũ marĩrẽ pajaña'gũ, cũ põ'rã sãjãcã weecu niwĩ. Cũ macũ Jesucristo wẽrĩ'cãpũre masõ'que me'rã marĩ toduporo ña'arõ niseti'quere acobojocu niwĩ. Tere wéégũ, marĩrẽ apaturi bajuaapo'cãrãrẽ weronojõ weecu niwĩ. Õ'acũ cũ põ'rãrẽ “Añubutiasere o'oguti”, nicu niwĩ. Cũ o'otjere marĩ e'catise me'rã yucuerã wee'e. Tere u'musepu cãoyutojasami. Cũ o'otje a'ti nucũcã cjase weronojõ pe'ti, boasome. Ninu'cũcã'rõsa'a. ⁵ Marĩ Õ'acũrẽ ãjõpeoyucã, cũ tutuaro me'rã marĩrẽ co'tesami. Jesucristo apaturi a'ti nucũcãpũre a'tigũ, nipe'tirã ï'orõpu “Ã'rã yu'u yu'rũo'cãrã nima. Yu'u me'rã ninu'cũrãsama”, ni ï'ogũsami.

⁶ A'ti nucũcãpũre nĩrã, marĩ pi'etinĩrã wee'e yujupu. Tojo pi'etimirã, u'musepu Jesucristo marĩrẽ o'otjere wãcũrã, e'catiyurã. ⁷ Marĩ Jesucristore ãjõpeose uru besese weronojõ ni'ĩ. Masã ¿uruta niti? nĩrã, pecame'e bu'ipu asipopeosama. Sipipejaca be'ro ña'ase po'ca ãjũpe'tidija wa'asa'a. Añuse uru dia'cũ to-jasa'a. A'te weronojõ marĩrẽ ¿Jesucristore diacjũta ãjõpeomitina? nĩrõ, ña'arõ wa'asa'a. Marĩ ña'arõ yu'rurã, te po'ca ãjũpe'ti'caro weronojõ ña'asere weedu'usa'a. Tojo nicã Jesucristore ãjõpeonemosa'a. Cũrẽ ãjõpeodu'uticã ï'arã, masã diacjũta marĩrẽ cãrẽ ãjõpeoma, ni ï'arãsama. Uru wapabũju ni'ĩ. Wapabũjamirõ,

pe'tia wa'asa'a. Marĩ Jesucristore ãjõpeose uru nemorõ wapati'i. Te pũrĩcã ne pe'titisa'a. Tojo weegũ Jesucristo marĩrẽ apaturi a'ti nucũcãpũre a'tigũ, "Yũ'ũre añurõ ãjõpeowũ", nigũsami.

8-9 Musã Jesucristore a'ti nucũcãpũ nicã ã'ati'cãrã nimirã, cũrẽ ma'i'i. A'tiro nicãrẽ cũrẽ ã'atimirã, ãjõpeo'o. Musã cũrẽ ãjõpeocã, musãrẽ pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ yũ'rũcã weegũsami. Tojo weerã musã Õ'acũ tiropũ wa'atjere wãcũrã, pũrõ e'cati'i. ¿De'ro ni werenemobosau? Wereta basiowe'e.

10 Duporopũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã a'tiro nicãrã niwã: "Õ'acũ masã ña'arõ wee'quere acobojo, narẽ yũ'rũogũsami", nicãrã niwã. A'tere weremirã, na basu weresere tũ'omasĩticãrã niwã. Tojo weerã tere masĩsĩ'rĩrã, uputu bu'e wãcũnrũcãrã niwã. 11 Espĩritu Santu weetamuse me'rã a'tiro wereyucãrã niwã: "Masãrẽ yũ'rũoacjũ pũrõ pi'eti wẽrĩgũsami. Wẽrĩ'cupũ nimigũ, masãgũsami. Cũ masãca be'ro u'mũsepũ mũjãa, cũ pacu tiro wiogũ dujiri cũmurõ diacjũ pe'e dujigũsami." Espĩritu Santu tojo nisere tũ'orã, Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã "¿De'ro nicã, noarẽ tojo wa'arosari?" nĩrã, pũrõ masĩsĩ'rĩcãrã niwã. 12 Õ'acũ na masĩsĩ'rĩcã ã'agũ, narẽ a'tiro werecũ niwĩ: "A'te queti musã nĩrĩ curare wa'asome yujupũ. Be'rocjãrãpũ a'tere ã'arãsama", nicũ niwĩ. Narẽ tere wereyugũ, marĩ a'tocaterocjãrã pe'ere weregũ weecũ niwĩ. Tojo weegũ Õ'acũ a'tocaterore a'tiro weemi majã. Espĩritu Santu u'mũsepũ nigũrẽ cũ ye

queti wererã me'rã musãrẽ weredutigũ o'ócũ niwĩ. Na Espíritu Santu tutuaro me'rã tere a'tiro werema. “Jesucristo a'titojacũ niwĩ. Marĩrẽ yu'rũo'cũ nimi”, nima. Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã quẽ'rã masãrẽ yu'rũosere “¿De'ro waro niti?” ni masĩsĩ'rĩsama.

Õ'acũ marĩrẽ ña'ase marĩrõ nisetidutise ni'i

¹³ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, ña'arõ marĩ wee'quere acobojotojacũ niwĩ. Tojo weerã musã weeatjere añurõ wãcũyuya. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere weeticã'ña. Wãcũtutuaya. Õ'acũ añurõ wéégũ, marĩrẽ Jesucristo apaturi a'ti nucũcãpũ a'ticã cũ o'oatjere pũrõ wãcũnrũña. Tere wãcũrã, e'catise me'rã co'teya. ¹⁴ Wĩ'marã añurã na pacũsumua dutisere añurõ yu'tisama. Na weronojõta musã quẽ'rã marĩ pacũ Õ'acũ dutisere añurõ yu'tiya. Musã toduporopũ Õ'acũrẽ masĩtirã, ña'arõ uaripejasere weecãrã niwũ. Ni'cãrõacãrẽ musã ña'arõ uaripejasere du'ucã'ña majã. ¹⁵ A'tiro pe'e weesetiya. Õ'acũ marĩrẽ bese'cũ ña'ase moogũ nimi. Tojo weerã marĩ ña'ase marĩrã nirõua'a. ¹⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'caro niwũ: “Yu'u añugũ, ña'ase moogũ ni'i. Tojo weerã musã quẽ'rã ña'ase marĩrã nisetiya”, nicũ niwĩ Õ'acũ.

¹⁷ Musã Õ'acũrẽ sãrĩrã, cãrẽ “Pacũ” nisa'a. Cũ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ marĩ wee'quenucãrẽ beseburogusami. Ne ni'cũrẽ du'asome. Tojo weerã musã a'ti umucopure catiro põtëorõ Õ'acũrẽ wiopesase me'rã tu'oña'ña. ¹⁸ Musã ñecũsumua niseti'caronojõ

weesirutumujāti'que wapamarĩcaro niwũ. Te wapamarĩsere cõ'agũ, Õ'acũ yu'ruocu niwĩ. Mũsã a'tiro masĩ'i. Cũ marĩrẽ bu'iri da'rebo'quere wapayewĩrõgũ, pe'tisenojõ me'rã, uru, niyeru me'rã wapayeticu niwĩ. ¹⁹ A'tiro pe'e weecu niwĩ. Cũ macũ Jesucristo uputu ma'igũ cũ wẽrĩgũ dí o'maburose me'rã marĩrẽ yu'ruocu niwĩ. Ësã judío masã ñecũsumuapua na ña'arõ wee'que wapa Õ'acũrẽ acoboJose sãrĩrã, a'tiro weecãrã niwã. Oveja dojoriwi'i nitigure, cãmi marĩgũrẽ, nipe'tiro cũ upu añugũrẽ wẽjẽ, Õ'acũrẽ ãjũamorõcãrã niwã. Cũ, oveja añugũ ní'caronojõ Jesucristo añugũ waro, ña'ase moogũ nimi. Cũ wẽrĩgũ dí o'maburose me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yu'ruocu niwĩ. ²⁰ Õ'acũ a'ti turi weese duporo "Yu'cu macũ masãrẽ yu'ruogusami", ni besetojacu niwĩ. Tojo besemigũ, maata o'óticu niwĩ. A'tocateropu marĩ ye niatjere yu'ruoacjare cũrẽ o'ócu niwĩ. ²¹ Jesucristo wẽrĩse me'rã Õ'acũrẽ ëjõpeono'o. Cũ Jesucristore wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ. Masõ, u'musepu cũrẽ miimujãcu niwĩ. Topu cũrẽ wiogũ sõrõcu niwĩ. Marĩrẽ ëjõpeodutigũ tojo weecu niwĩ. Tojo nicã marĩ u'musepu wa'atjere e'catise me'rã yucuedutigũ tojo weecu niwĩ.

²² Mũsã diacjũ nisere yu'tirã, Jesucristore ëjõpeorã weecãrã niwũ. Cũrẽ ëjõpeorã, mũsã ña'arõ weeseti'quere du'ucãrã niwũ. Tojo weerã mũsã ni'cãrõacãrẽ bu'iri marĩrã ni'i. Mũsã ni'cũ põ'rã weronojõ a'merĩ ma'i'i. A'merĩ ma'írã, bu'icjase ucũse me'rã dia'cũ ma'iticã'ña. Nipe'tise mũsã weese me'rã pe'e ma'ĩa. ²³ A'tiro

ni'i. Ō'acũ ucũse ninu'cũcã'rõsa'a. Marĩ tere ějõpeorã, cũ põ'rã sãjãcãrã niwũ. Tojo weerã apaturi bajuaapo'cãrã weronojõ ni'i. Marĩ pacusumua boadijasama. Marĩ apaturi bajuaaporã, na boadijaro weronojõ wa'asome. Ō'acũ põ'rã sãjãrã pe'e, cũ me'rã catinu'cũcã'rãsa'a.

²⁴ Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ:

Tã ñai wẽrĩpe'tia wa'asa'a.

Masã quẽ'rã tojota nipe'tirã wẽrĩrãsama.

O'ori quẽ'rã añuse nimirõ, boadijasa'a.

Masã quẽ'rã peje cuorã, wiorã nimi'cãrã wẽrĩrãsama.

²⁵ Na cuose quẽ'rã pe'tirosa'a.

Ō'acũ ucũse pũrĩcã ne pe'tisome.

Ninu'cũcã'rõsa'a, ni ojano'wũ.

Mũsãrẽ te quetire ãpẽrã werecãrã niwã. Na wereseta añuse, ne pe'titise queti ni'i.

2

¹ Mũsã Ō'acũ põ'rã ni'i. Tojo weerã nipe'tise ña'asere du'ucã'ña. ãpẽrãrẽ nisooticã'ña. Weesooticã'ña. ãpẽrã yere uoticã'ña. Ucjaticã'ña. ²⁻³ Mũsã Ō'acũ añugũ nimi nisere masĩtojasa'a. Tojo weerã wĩ'marã ne bajua'cãrã na paco õpẽcõrẽ upũtu mi'rĩsĩ'rĩrã weronojõ weeya. Ō'acũ ye añuse quetire upũtu tũ'sase me'rã tũ'osĩ'rĩña. Wĩ'marã na pacosãnumia ye õpẽcõrẽ mi'rĩrã, ã'oduarã wa'asama. Ō'acũ ucũse wĩ'magũ paco õpẽcõ weronojõ ni'i. Te diacjũ wereme'rĩcã'a. Marĩ tere wãcũnu'cũrã, cãrẽ ějõpeotutuanemorãsa'a. Cãrẽ masĩnemoato nĩgũ marĩrẽ yũ'rũocũ niwĩ.

*Wi'i yeerã ãtãgã yeenu'cãcja weronojõ Jesu-
cristo nimi nise ni'i*

⁴ Mũsã Jesucristore ãjõpeo'o. Tojo weerã cũ me'rã añurõ nisetiya. Cũ catigu, marĩrẽ cũ me'rã caticã weemi. Cũ ninu'cũcũsami. Āpẽrã cũrẽta teecãrã niwã. Na teemicã, cũ pacu Õ'acũ pe'e cũrẽ "Añuyũ'rugũ nimi", ni besecu niwĩ. Besetoja, cũrẽ wioqu sõrõcu niwĩ. ⁵ Mũsãrẽ añurõ masĩdutigu queose me'rã wereguti. Õ'acũ ãtãpaga me'rã ni'cã wi'i añurĩ wi'i yeegu weronojõ weesami. Ĕtãgã añucja me'rã yeenu'cãsami. Tutuari wi'i niato nĩgũ tojo weesami. Jesucristota cũ ne waro wi'i yeenu'cãcja ãtãgã weronojõ nigũ nimi. Marĩpua apeye na yeeturiamũjãse weronojõ ni'i. Marĩ nipe'tirã ni'cãrõ me'rã Õ'acũ cũ wéeca wi'i weronojõ ni'i. Tojo weerã cũ yarã waro nĩrã, Jesucristo weetamuse me'rã pa'ia weronojõ Õ'acũ yere da'ramasĩ'i. Añurõ wéerã, ãpẽrã ye niatjere sãrĩbosamasĩ'i. Tojo nicã Õ'acũrẽ e'catise o'omasĩ'i. Marĩ tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũ e'catisami. ⁶ Duporocjãrãpũ quẽ'rã te cjase Õ'acũ cũ ucũ'quere a'tiro ojacãrã niwã:

Ni'cã wi'i, wi'i Jerusalẽpure yeeguti.

Ti wi'ire yéegu, ni'cãgã ãtãgã añucjare beseguti.

Tutuari wi'i wa'ato nĩgũ tiga me'rã nu'cãgũti.

Yũ'u ãtãgãrẽ ucũgũ, yũ'u macũ pe'ere
wãmepeogu wee'e.

Cũta nimi yũ'u bese'cu.

Yũ'u ĩ'acã, añuyũ'ruagu nimi.

Cũrẽ ãjõpeorã pũrõ e'catirãsama.

“Mejõ warota ãjõpeocãti”, nisome, ni ojacãrã
niwã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã.

⁷ Musã Jesucristore ãjõpeorã añurõ e'catise
me'rã cũrẽ tu'oña'sa'a. Æpẽrã pe'e cũrẽ
ãjõpeotitjĩarã, musã weronojõ tu'oña'tisama.
Mejõ nigũrẽ weronojõ tu'oña'cã'sama. Æpẽrã
Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã a'tiro ojacãrã
niwã tja:

Masã ãtã me'rã wi'i yeerãtirã ni'cãgãrẽ uati,
cõ'asama.

Na cõ'acaga me'rã ãpẽrã pe'e tutuari wi'i
yeesama.

Tiga marĩcã, wi'i yeeya marĩbopã.

A'te a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Wiorã judío masã
tiga ãtãgãrẽ weronojõ Jesucristore uatiwã. Na
uaticã, cũ pacu Õ'acũ pe'e cũrẽ besecu niwĩ.
Bese, cũrẽ wioꝑũ sõrõcũ niwĩ. Cũ marĩcãrẽ,
marĩ Õ'acũ põ'rã sãjãmasĩtibopã. ⁸ Apeye
ojanemocãrã niwã tja:

Õ'acũ cũ besecaga ãtãgãpũ masã pũ'atuu,
burũque'arãsama.

A'te a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Jesucristore Õ'acũ
besecu niwĩ. Tigapũ pũ'atuu, burũque'a'caro
weronojõ Jesucristore ãjõpeotirã bu'iri
da'reno'rãsama. Todũporoputa maata Õ'acũ
cũ macũrẽ ãjõpeotirã tojo wa'arãsama, nitojacu
niwĩ.

⁹ Marĩ pũrĩcã na weronojõ niwe'e. Õ'acũ cũ
yarã niato níꝑũ marĩrẽ besecu niwĩ. Tojo weerã
marĩ wioꝑũ yarã pa'ia weronojõ cũ yere da'rãrã
ni'i. Õ'acũ marĩrẽ cũ ya curuacjãrã sãjãcã
weecu niwĩ. Ña'ase marĩrõ niseticã weecu niwĩ.

Duporopu Õ'acũ cũ yarã masã Israe curuacjãrãrẽ yu'u were'que pejere weecu niwĩ. Musã Jesucristore ãjõpeorã ni'i. Tojo weegu musãrẽ mejãrõta weemi. Õ'acũ marĩrẽ añurõ wee'quere ãpẽrãrẽ weredutigũ tojo weemi. Õ'acũ añuyũ'ruagu marĩ ña'arõ wee'quere acobojomi. Acobojo, na'itĩ'arõpu ni'cãrãrẽ marĩrẽ yũ'ruomi. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ cũ põ'rã bo'reyuropu nirã weronojõ ni'i. ¹⁰ Duporopu ni'cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ a'tiro nicu niwĩ: "Õ'acũ pãjãrã judío masã nitirãrẽ yũ'ruogusami." Tojo weerã musã toduporopure Õ'acũ põ'rã mejëta nĩni'wũ yujupu. Ni'cãrõacãrẽ cũrẽ ãjõpeoca be'ro cũ põ'rã ni'i majã. Õ'acũrẽ musã ãjõpeose duporo cũ musãrẽ ma'isere, cũ pajaña'sere masiticãrã niwũ. Ni'cãrõputa a'tere masĩ'i majã.

Pedro Jesucristore ãjõpeorãrẽ "A'tiro weeya" nise ni'i

¹¹ Yu'u musãrẽ pũrõ ma'isa'a. Ni'cãrõacã yu'u wereatjere musã weecã uasa'a. Marĩ a'ti turipure sijari masã ni'i. Marĩ niatjo waro u'musepu ni'i. Topu ninu'cũcã'rãsa'a. Tojo weerã marĩ ña'arõ weesĩ'rĩsere weeticã'rã. Marĩ ña'arõ weesĩ'rĩse añurõ weesĩ'rĩse me'rã a'mequẽse ni'i. Te ña'arõ weesĩ'rĩse añurõ weese pe'ere cã'mota'asĩ'rĩsa'a. Õ'acũ pe'e marĩrẽ añurõ weecã uasami. ¹² Musã Jesucristore ãjõpeotirã wa'teropu nisa'a. Cũrẽ ãjõpeose bu'iri musãrẽ "Ña'arã nima", ni ucjasama. Musã na wa'teropure añurõ nisetiya.

Tojo weecã, na tojo ucjamirã, musã añurõ weese-tisere ï'arãsama. Tere ï'arã, siape me'rã pãjãrã Jesucristore ëjõpeorãsama. Tojo weerã cõ apaturi a'ticã, musã weronojõta na quẽ'rã Õ'acũrẽ "Mũ'ũ añugũ, tutuagũ ni'i", ni ëjõpeorãsama.

13-14 Marĩ wiogũ Jesucristore ëjõpeotjãrã, a'tiro weerõa'a. A'ti di'tacjũ wiogũ waro, cõ docacjãrã wiorã, tojo nicã nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorã dutisere yu'tiroõa'a. Wiogũ waro cõ docacjãrãrẽ ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'redutisami. "Añurõ weerã pe'e're 'Añurõ weeparũ musã' niña", nisami. 15 Õ'acũ musã añurõ weecã ãasami. Tojo weecã, ãpẽrã musãrẽ ucjami'cãrã mejõ warota ucjama'acã'rãsama. Õ'acũ musã añurõ weese me'rã na ucjama'a'cãrã, tũ'omasĩtirãrẽ di'tamarĩacã weecã ãasami.

16 Õ'acũ marĩrẽ yu'rũotojacũ niwĩ. Tojo weerã yu'rũono'cãrã weronojõ weesetirã. A'tiro wãcũticã'rã. "Yu'ũ ãpẽrã dutise doca niwe'e. Tojo weegũ yu'ũ ãaro weeguti", niticã'rã. A'tiro pe'e weerã. Õ'acũrẽ ma'i, cõ ãaro weerã. Ña'asere weeticã'rã. Da'raco'terã na wiogũ dutisere añurõ yu'tirã weronojõ marĩ quẽ'rã Õ'acũ dutisere yu'tirã. 17 Dũcawaaro marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ï'arã. Jesucristore ëjõpeorãrẽ ma'irã. Õ'acũrẽ nũcũ'ase me'rã ëjõpeorã. A'ti di'tacjũ wiogũre wiopesase me'rã tũ'oña'rã.

*Jesucristo pi'etigũ nũ'cã'caronojõ marĩrẽ
nũ'cãdutise ni'i*

18 Mʉsā ni'cārērā āpērārē da'raco'terā nisa'a. Mʉsā wiorārē ējōpeoya. Nipe'tirā na dutisere yu'tiya. Mʉsārē añurō weerā dia'cūrē yu'titicā'ña. No'o ña'arō weerā quē'rārē yu'tiya.

19 Apetero mʉsā añurō weemicā, mʉsā wiorā bu'iri da'rebosama. Na tojo weecā, mʉsā Ō'acūrē ējōpeosere ĩ'orā, narē ye'suticā'ña. Tojo weecā, mʉsārē Ō'acū “Añurō weema”, ni ĩ'agūsami.

20 Mʉsā ña'arō wéeca be'roma mʉsārē bu'iri da'rerā, queoro weerā weema. Mʉsā na bu'iri da'resere nu'cārā, “Añurō wéerā, nu'cā'a”, niticā'ña. Mʉsā tojo nu'cāse wapa-marī'i. Mʉsā ña'arō wee'que wapa queorota bu'iri da'rerā weesama. Mʉsā añurō wéeca be'ro na ña'arō weecā, nu'cāña. Tojo weese pe'ere Ō'acū “Añurō weema”, ni ĩ'agūsami.

21 Ō'acū mʉsā añurō weemicā, mʉsārē ña'arō weesere nu'cādutigʉ cūucʉ niwī. Jesucristomarīcā marīrē yu'ruogʉ, pi'eti, wērīwī. Añurō weemicā, cūrē ña'arō weewā. Tojo weegu marī quē'rārē cū wee'caronojōta weesirutucā ʉasami.

22 Cū ne ni'cāti ña'arō weetiwī. Nisootiwī.

23 Cūrē ña'arō bujicā'cārārē narē bujicā'a'metiwī. Cū pi'etigʉ, “Mʉsārē bu'iri da'reguti”, nitiwī. Cū pacʉ pe'ere “Yʉ'u pacʉ cū ʉaro, queoro ña'arō weerārē bu'iri da'regʉsami”, niwī. Tojo weegu cū ye niatjere cū pacʉpʉre wiawī.

24 Cū basu marī ña'arō wee'que wapare wapayegʉ, curusapʉ wērīwī. Marī ña'arō weesere du'udutigʉ marīrē wērībosawī. Tojo cū weese me'rā a'tiro weewī. Marīrē ña'asere sirutumi'cārārē añuse Ō'acū ye pe'ere

sirutucã weewĩ. Cũ marĩrẽ yu'ruogu, cãmi da'reno'o, ɁpɁtu pũrĩse tu'oña'wĩ. Tojo cũ weese me'rã marĩ ña'arõ yu'rũbo'cãrã yu'ruono'wũ. ²⁵ Marĩ a'tiro nicũmiwũ. Oveja sã'rĩrõ po'peapu ní'cãrã no'o Ɂaro wijaawã'cãsama. Wijaawã'cã, ï'anurũticã, bajudutia wa'asama. Marĩ na weronojõ nicũmiwũ. Ni'cãrõacãrẽ Jesucristore ẽjõpeo'o. Tojo weerã ovejare co'tegu bajuduti'cãrãrẽ a'ma, cũ narẽ boca'caro weronojõ ni'i. Jesucristo marĩrẽ ña'arõ weeri nígu, marĩrẽ ï'anurũ, co'tegu nimi.

3

Omocã du'te'cãrãrẽ dutise ni'i

¹⁻² Numia, marãpũsumuatirã, añurõ tu'oya yu'u wereatjere. Mũsã marãpũsumua dutisere, na Ɂaro weeya. Ni'cãrãrã mũsã marãpũsumua Jesucristore ẽjõpeotisama. Cũ ye quetire ne tu'osĩ'rĩtisama. Tojo weerã te quetire weretimirã, a'tiro pe'e weeya. Narẽ ẽjõpeoya. Na dutisere e'catise me'rã weeya. Mũsã tojo weecã, na quẽ'rã mũsã añurõ weesetisere ï'acũu, Jesucristore ẽjõpeobosama. ³ Æpẽrã, "Añurã nima", nidutirã, mũsã upure peje ma'masu'aticã'ña. Mũsã upu bajuse dia'cũrẽ wãcũnurũticã'ña. ⁴ Mũsã añurã nisĩ'rĩrã, añurõ bajusĩ'rĩrã, a'tiro pe'e weesetiya. Mũsã marãpũsumuarẽ tu'saroputa na dutisere ma'ise me'rã weeya. Tu'tiro marĩrõ ãpẽrãrẽ queoro weeme'ricã'ña. Ejeripõ'rã caributiro marĩrõ tu'oña'ña. A'te añurõ weesetise pe'tisome. Mũsã upure ma'masu'ase pũricã pe'tirosa'a. Mũsã añurõ

weeseticã, Õ'acũ musã me'rã e'catigusami. Musã a'tiro weese cũ ĩ'orõpũre añubutiasẽ waro ni'ĩ.
 5 Yũ'u musãrẽ nĩrõnojõta dũporocjãrã numia Õ'acũrẽ ĩjõpeorã añurõ weeseticãrã niwã. Na marãpusumua dutisere añurõ yũ'ticãrã niwã.
 6 Sara dũporocjõpũ co marãpũ Abrahã dutisere añurõ yũ'tico niwõ. Tojo weego Abrahãrẽ co wĩogũre weronõjõ tũ'oña'co niwõ. Musã quẽ'rã musã marãpusumuarẽ añurõ weeya. Musã nipe'tisere añurõ wéerã, tojo nicã uiro marĩrõ nisetirã, Sara weronõjõ nirãsa'a.

7 Ni'cãrõacãrẽ nũmotirãrẽ weregũti. Mũ'u nũmorẽ añurõ weesetiya. Core ĩjõpeoya. Co mũ'u weronõjõ tutuatimo. Õ'acũ co quẽ'rãrẽ pajaña'gũ, mũ'ũrẽ weronõjõta yũ'rũocũ niwĩ. Tojo weegũ core añurõ co'teya. A'tiro weecã, musã Õ'acũrẽ ñubuese ne cã'mota'ata basiosome.

A'merĩ añurõ nisetidutise ni'i

8 Ni'cãrõacãrẽ nipe'tirãpũre weretũogũti. Ni'cãrõ me'rã nisetibũroya. Āpẽrãrẽ pajaña'ña. Ni'cũ põ'rã weronõjõ ma'isetiya. “Ûsã ãpẽrã yũ'rũoro ni'ĩ”, ni wãcũticã'ña. 9 Āpẽrã musãrẽ ña'arõ weecã, narẽ a'meticã'ña. Musãrẽ ña'arõ bujicã'cã, narẽ bujicã'a'meticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Narẽ añurõ wa'ato nĩrã, Õ'acũrẽ sẽrĩbosaya. Õ'acũ marĩrẽ tojo weedutisami. A'tiro weecã, Õ'acũ musãrẽ añurõ weegũsami.
 10 Dũporopũre ni'cũ Salmo wãmetiri pũrĩpũre añurõ nisetisere a'tiro ojacũ niwĩ:
 No'o musã catiri mũmũcore e'catise me'rã
 nisĩ'rĩrã, ña'arõ ucũticã'ña.
 Nisootirãta niña.

¹¹ No'o mʉsā ña'arō weesĩ'rĩsere weeticā'ña.
Añuse pe'ere weeya.

Āpērā me'rā a'metu'titirāta ma'ise me'rā
nisetiya.

¹² Añurō weesetirārē Ō'acũ co'tesami.
Na cūrē sērĩsere yu'tisami.

Ña'arō weerā me'rā pe'ere e'catitisami.

Narē bu'iri da'resami.

Tojo weerā mʉsā añurō nisetiya ni, Salmo
pūrĩpʉre ojano'caro niwã.

¹³ Mʉsā añuse dia'cūrē weeseticā, ¿noa
mʉsārē ña'arō weebosau? Weetisama. ¹⁴ Mʉsā
añurō weemicā, āpērā mʉsārē ña'arō weecāma,
e'catiya. Ō'acũ mʉsārē añurō weegʉsami.
Tojo weerā na mʉsārē ña'arō weesĩ'rĩcā,
wācũque'titicā'ña. Narē uiticā'ña. ¹⁵ A'tiro pe'e
wācũña. “Jesucristo nipe'tirā bu'ipʉ ũsā wioḡu
nimi”, ni ějōpeoya. No'o mʉsārē āpērā “¿De'ro
weerā Jesucristore ějōpeoti?” nibosama. Na
tojo nicā, mʉsā yu'tiatjere wācũyutojaya. Narē
añurō yu'time'rĩcā'ña. Pūrĩrō yu'titicā'ña.

¹⁶ Mʉsā Jesucristore ějōpeose bu'iri āpērā
mʉsārē ña'arō ucjasama. Na ucja'que diacjũ
niticā ĩ'arā, bopoyarāsama. Tojo weerā mʉsā
añurō nisetirā, Ō'acũ ĩ'orōpʉre bu'iri marĩrā
tu'oña'rāsa'a. ¹⁷ Ō'acũ cũ uacāma, marĩ añurō
weemicā, āpērā marĩrē ña'arō weebosama. Tojo
weese añu ni'i. Marĩ ña'arō weecā pe'ema,
āpērā marĩrē ña'arō weecā, marĩ ye bu'irita ni'i.

¹⁸ Jesucristomarĩcā añugũ nimigũ, pi'etiwi.
Cũ bu'iri moomigũ, marĩ ña'arō wee'que wa-
pare wěrĩ wapayebosawĩ. Marĩ bu'iri cuorārē
wěrĩbosagʉ, tojo weewĩ. Marĩrē yu'ruogʉ,

ni'cātita wērīwī. Cũ tojo weese me'rã cũ pacu tiropu marĩrẽ wa'ata basiocã weewī. Cũ bu'icá upu waroma wērĩa wa'awī. Wērītoja, be'ro masãcu niwī. Cũ ejeripõ'rã pūrĩcã wērĩticaro niwũ. ¹⁹⁻²⁰ Cũ ejeripõ'rã me'rã cũ upu masãpepu cũñarĩ cura a'tiro weecu niwī. Duporopu Õ'acũ a'ti turi miocã, wērĩ'cãrã na bi'adupono'caropu nirãrẽ ĩ'agũ wa'acu niwī. Topu narẽ cũ wērĩ masãsere weregu ejacu niwī. Dia miose duporo Noé yoacã yucusujore a'medo'gu da'racu niwī. Cũ tiwũ weeri curare cũ nícaterocjãrãrẽ Õ'acũ narẽ ĩjõpeocã uacu nimiwī. Na pe'e ne ĩjõpeoticãrã niwã. Noé, cũ numo, cũ põ'rã, na numosãnumia dia'cũ ĩjõpeocãrã niwã. Tojo weerã na ochota tiwũ me'rã yu'rucãrã niwã. ²¹ Õ'acũ narẽ yu'rũo'caro weronojõta marĩ quẽ'rãrẽ Jesucristo wērĩ masãse me'rã Õ'acũ yu'rũocũ niwī. Õ'acũ a'ti turire miogũ narẽ yu'rũo'que marĩrẽ wãmeyese weronojõ ni'i. Marĩrẽ wãmeyese marĩ upure ũ'irĩ cose mejẽta ni'i. A'tiro ni'i. Õ'acũ ĩ'orõpũre bu'iri marĩrã nisĩ'rĩrã, cũrẽ acobojose sērĩse ni'i. ²² Jesucristo masãca be'ro cũ pacu tiropu mujãacu niwī. Ni'cãrõacãrẽ cũ wiogu dujiri cũmurõpu nisami. Cũ nipe'tirã bu'ipu, wiogu nimi. Õ'acũrẽ wereco'terã, nipe'tirã wiorã u'muarõpu nirã yu'rũoro nimi.

4

*Duporopu ña'arõ weemi'cãrã ña'arõ
weedu'use queti ni'i*

1 Jesucristomarĩcã a'ti di'tapũ nígũ,
 pũrõ pi'etiwiĩ. Marĩ quẽ'rã cũ pi'eti'caro
 weronjõta weerã. Pi'etisere uiticã'rã. Marĩ
 pi'etirã, Jesucristo weetamuse me'rã nemorõ
 wãcũtutuarãsa'a. Ña'asere weesĩ'rĩtirãsa'a.
 2 Tojo weerã a'tiro nicã me'rã marĩ catise nũmũrĩ
 ejatuario marĩ ña'arõ weesĩ'rĩsere weesome
 majã. Õ'acũ cũ ɥaro pe'e weerãsa'a. 3 Musã
 Jesucristore ẽjõpeotirã na weesetisenojõrẽ
 weetocãrã niwũ. Ña'arõ musã weesĩ'rĩsere
 weecãrã niwũ. Numia me'rã ña'arõ weecãrã
 niwũ. Numia quẽ'rã ɥmɥa me'rã mejãrõta
 ña'arõ weecãrã niwũ. Que'acãrã niwũ.
 Bosenũmũ nicã que'a, caricũcãrã niwũ. Ña'arõ
 weesere yũ'rũoquejocã'cãrã niwũ. Apeyere
 Õ'acũ dutisere yũ'rũnũ'cãrã, masã yee'quere
 ẽjõpeocãrã niwũ. 4 Ni'cãrõacãrẽ te pejere
 musã weetisa'a majã. Todũporopũ musã
 me'rã ña'arõ weeseti'cãrãrẽ ba'patinemotisa'a.
 Musãrẽ na pijicã, wa'atisa'a. Musã tojo weecã,
 “¿De'ro weerã tojo weeti?” nisama. Tere ĩ'arã,
 musãrẽ ĩ'atu'ti, ucjasama. 5 Na tojo weemicã,
 a'tere masĩña. Õ'acũ musãrẽ ucja tu'tirãrẽ
 “¿De'ro weerã yũ'ɥ põ'rãrẽ tojo weeri?” ni
 sãrĩtiña'gũsami. Musãrẽ tojo wee'cãrã na
 wee'quere beseno'rãsama. Õ'acũ nipe'tirã
 wẽrĩ'cãrãrẽ, catirãrẽ marĩ weesenũcũrẽ
 besegũsami. Ne ni'cũrẽ dũ'asome. 6 Nipe'tirã
 masã wẽrĩdijape'tirãsama. Jesucristore
 ẽjõpeo'cãrã pe'e na ye upũ boamicã, Õ'acũ
 tiropũ catinu'cũcã'rãsama. Tojo weerã narẽ
 a'ti turipũ caticã, Jesucristo ye añuse quetire

werenocaro niwã.

⁷ A'ti turi pe'tiatjo cã'rõacã du'sasa'a. Tojo weerã musã weesere añurõ tu'oña'nucõ, weesetiya. Wãcütutuaya. Musã ña'arõ weesiriserere nã'cãña. Tojo weerã musã queoro ñubuerãsa'a. ⁸ Nipe'tise apeyenojõ yurũoro a'tiro weeya. Diacjã a'merĩ ma'iña. Ne a'merĩ ma'idu'uticã'ña. Marĩ ãpẽrãrẽ ma'irã, marĩrẽ ña'arõ weesere maata acobojosa'a. ⁹ Æpẽrã musã ye wi'seripũ ejacã, e'catise me'rã narẽ ñe'eña. Uase marĩrõ narẽ a'máca, cãrĩse o'oya. ¹⁰ Õ'acũ cũ tutuaro me'rã marĩ Jesucristore ãjõpeorãñucũrẽ de'ro marĩ weemasĩsere o'osami. Te o'ose me'rã cũ yere añurõ weemas'i. Tere o'ogu, ni'cãrõnojõ o'otisami. Cũ o'o'que põtẽorõ ãpẽrãrẽ weetamudutigũ o'osami. Marĩ ãpẽrãrẽ weetamurã, cũ o'o'quere queoro weerã wee'e. ¹¹ Ni'cãrẽrãrẽ a'tenojõrẽ o'osami. Pãjãrã wa'teropũ cũ ye queti weretutusere o'osami. A'tere wererã, cũ were'caro weronojõ wereya. Æpẽrã, weetamurãnojõ quẽ'rã Õ'acũ musãrẽ tutuaro o'o'caro põtẽorõ weetamuña. Tojo weecã, masã "Jesucristo cũ weetamurõ me'rã tojo weema" ni, e'catise o'orãsama Õ'acũrẽ. Jesucristo tutuayũ'rũami. Cũ nipe'tirã bu'ipũ, wiogũ nimi. Tojo weerã marĩ cãrẽ e'catise o'onu'cũcã'rã.

Jesucristore ãjõpeorãrẽ "Mejẽcã wa'acã, wãcütutuaya" nise ni'i

¹² Yurũ mairã, apeyenojõ werenemogãti tja. Musã Jesucristore ãjõpeose bu'iri ña'arõ yurũrã, "¿De'ro weero tojo wa'ati?"

ni i'amarĩaticã'ña. Te musã pi'etisere wãcütutuarã, diacjũta Jesucristore ãjõpeosere i'ono'o. Tojo weerã musã mejẽcã wa'acã, i'amarĩaticã'ña. ¹³ Mejõ e'catiya. Ni'cãrõacãrẽ musã Jesucristo cã pi'eti'caronojõta pi'etisiruturã wee'e. Tojo weerã cã apaturi a'ticã, cã asistesere, cã tutuasere i'arã, pũrõ e'catirãsa'a. ¹⁴ Marĩ Jesucristore ãjõpeose bu'iri ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ bujicã'sama. Na tojo weecã, marĩ a'tiro masĩ'i. Espĩritu Santu tutuayũ'ruagu marĩpure nimi. Marĩ me'rã ninu'cũcũsami. ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ weecã, weetamusami. Tojo weerã na ña'arõ bujicã'micã, e'catino'sa'a. ¹⁵ Musã a'tiro wãcũña. Wẽjẽcõ'arĩ masãrẽ, yajari masãrẽ Õ'acũ bu'iri da'regusami. ãpẽrã yere ucja wãcũnrũrã quẽ'rãrẽ tojota weegusami. No'o ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Musã na weronojõ weeticã'ña. Na, na ye bu'iri pi'etirãsama. ¹⁶ Apeterore musã Jesucristore ãjõpeose bu'iri pi'etirãsa'a. Tojo pi'etirã, bopoyaticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Õ'acũrẽ e'catise o'orã, "Añu'u", niña. "Mũ'ũ ãsãrẽ Jesucristo yarã sãjãcã weepũ", ni wãcütutuaya.

¹⁷ Ni'cãrõacãrẽ Õ'acũ masãrẽ beseri nũmũ nũ'cãtoja'a. Cũrẽ ãjõpeorã me'rã besenũ'cãmi. Marĩ cãrẽ ãjõpeorã me'rã nũ'cãcã, ãpẽrã cãrẽ ãjõpeotirã pe'ema de'ro wa'aro wa'arosa'a. Õ'acũ nãma ƣpũtũ bu'iri da'regusami. ¹⁸ Duporopũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ te pi'etise cjasere a'tiro ojacũ niwĩ:

Õ'acũrẽ ãjõpeorã waromarĩcã ƣ'mũsepũ wa'ase

duporo a'ti nucũcãpũre pi'etinĩrãsama
yujupũ.

To pũrĩcãrẽ cũrẽ ãjõpeotirã ña'arõ weerã pe'ere
¿de'ro wa'arosau?

Narẽ ña'abutiario wa'arosa'a.

Õ'acũ narẽ bu'iri da'regũsami, tojo nicũ niwĩ
Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ.

¹⁹ Marĩ Õ'acũ uaronojõ pi'etirã pũrĩcã, a'tiro
weeroũa'a. Añurõ weesere weenu'cũcã'rõũa'a.
Tojo nicã marĩ ye niatjere Õ'acũ marĩrẽ wee'cũre
wiaroũa'a. Nipe'tise cũ “Weegũti” nisere queoro
weesami.

5

Jesucristore ãjõpeorã a'tiro weeroũa'a nise ni'i

¹ Ni'cãrõacãrẽ majã Jesucristore ãjõpeorã
sũ'ori nirãrẽ weregũti. Yũ'u quẽ'rã ãpẽrãrẽ
sũ'ori nigũta ni'i. Yũ'u Jesucristo pi'eticã ã'awũ.
Cũ apaturi a'ti turipũ a'ticã, Õ'acũ nipe'tirãpũre
Jesucristo asistesere, cũ tutuasere ã'ogũsami.
Tere yũ'u quẽ'rã nipe'tirã cũrẽ ãjõpeo'cãrã me'rã
bu'ipejatamugũsa'a. ² Jesucristore ãjõpeorãrẽ
sũ'ori nirã, yũ'u wereatjere tũ'oya. Õ'acũ cũ
yarãrẽ co'tedutigũ mũsãrẽ cũucũ niwĩ. Ovejare
co'teri masũ cũ yarã ovejare añurõ co'tesami.
Cũ weronojõta mũsã quẽ'rã Õ'acũ yarãrẽ añurõ
co'teya. ãpẽrã dutiro marĩrõ mũsã uaro narẽ
co'teya. Mũsã tojo weecã, Õ'acũ uasami. Ap-
eye quẽ'rãrẽ narẽ sũ'ori wejepeorã, niyeru
dia'cũrẽ wapata'asĩ'rĩticã'ña. Mejõ pe'e e'catise
me'rã co'teya. ³ Narẽ co'terã, ña'arõ du-
tipeticã'ña. Narẽ ã'acũudutirã pe'e, añurõ

weesetiya. ⁴ Tojo weecã, Jesucristo nipe'tirã masãrẽ co'terã wioꝝu apaturi a'ti turipu a'tigu, musãrẽ wapayegusami. “Añurõ co'tewu narẽ yu'u co'tedutigu cõu'cãrãrẽ”, nigũsami. Cũ musãrẽ wapayese ninu'cũcã'rõsa'a. Cũ tiro, cũ asisteropu catinu'cũatjere o'ogusami. Te ne pe'tisome.

⁵ Ma'mapjia, nu'mia, a'tiro weeya. Bũcurã musãrẽ su'ori wejepeorãrẽ ãjõpeo yu'tiya. Musã “Nipe'tirãputa ãpẽrã yu'rũoro ni'i” ni wãcũtirãta, a'merĩ weetamuña. Duporopu Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ a'tiro ojacu niwĩ:

“Ãpẽrã yu'rũoro ni'i” nirã me'rã Õ'acũ a'pepũrĩ nisami.

Ãpẽrã “Yu'u mejõ nigũ ni'i, yu'ure weetamuña” nirã pe'ere Õ'acũ weetamusami, ni ojacu niwĩ.

⁶ Õ'acũ tutuayu'rũgu nimi nĩrã, cũ dutisere yu'tiya. Tojo weecã, Õ'acũ cũ uari numu musãrẽ ãpẽrã wiorã weronojõ añurõ wãcũcã weegusami. ⁷ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, co'tesami. Tojo weerã nipe'tise marĩ wãcũque'tisere, marĩrẽ no'o mejẽcã wa'asere Õ'acũpũre o'orã. Cũ marĩ tojo weesere ñe'egũsami.

⁸ Musã weesere añurõ tu'oña'nũ'cõtojarãpu weesetiya. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere wãcũtutuaya. Añurõ tu'omasĩña. Wãtĩ marĩrẽ ĩ'atu'tigu nipe'tiropu a'masijasami. Marĩrẽ ña'arõ weecã uagu, tojo weesami. Tojo weerã co'te ĩ'anurũña. Ni'cũ yai ba'ase a'magũ pi'etisijaro weronojõ marĩ Jesucristore

ējōpeosere pe'osī'rīsami. ⁹ Wātī dutisere weeticā'ña. Wācūtutuaya. Jesucristore ējōpeonu'cūcā'ña. Wātī mūsā dia'cūrē ña'arō weegu weetimi. Nipe'tirocjārāpū Jesucristore ējōpeorārē tojo weegu weemi. Na quē'rā mūsā pi'etironojōta pi'etirā weema. Tojo weerā wācūtutuaya. ¹⁰ Ō'acū marīrē ma'ígū, no'o nirō weetamunu'cūgūsami. Cū macū Jesucristo wērīse me'rā marīrē yu'rucū niwī. Ō'acūta marīrē cū asisteropū cū me'rā ninu'cūdutigu besecu niwī. Marī yoaticā a'ti nucūcāpūre pi'etinírāsa'a yujupū. Tojo wéeca be'ro Ō'acū marī ña'arō niseti'quere aponū'cō, wācūtutuacā weegūsami. Cū tojo weecā, marī ne uisome. ¹¹ Tojo weerā cūrē a'tiro nírā: “Ō'acū, mu'ū nipe'tirā bu'ipū, wiogu ni'i. Mu'ū tutuase ne pe'tisome. Ninu'cūcā'rōsa'a”, nírā cūrē.

Pedro añudutituo'que ni'i

¹² Silvano ojabosase me'rā yu'ū mūsārē pe-jeti useriacā a'ti pūrīpūre oja'a. Cū yu'ūre ba'patimi. Jesucristore ējōpeogu añurō weesetimi. Tojo weegu cū queoro weecā ī'agū, cūrē ējōpeo'o. Mūsārē wācūtutua, e'catidutigū a'ti pūrīrē oja'a. Tojo nicā Ō'acū ma'ise diacjūta ni'i nígū, mūsārē oja'a. Cū ma'isere masīrā, Ō'acūrē ējōpeoyapaticā'ña.

¹³ A'ti macā Babiloniacjārā Jesucristore ējōpeorā mūsārē añudutise o'óma. Ō'acū ā'rā quē'rārē mūsārē weronojōta besecu niwī. Apī quē'rā Marco yu'ū macū weronojō nigū mūsārē añudutimi. ¹⁴ Mūsā e'catise me'rā

a'merĩ añudutiya. Mũsã nipe'tirãrẽ Jesucristore
ẽjõpeorãrẽ Õ'acũ ejerisãjãse o'oato.
Tocã'rõta oja'a.
Pedro

**Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 31 Aug 2023

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086